

Bemærkninger til foranstående forslag til folketingsbeslutning.

I. Overenskomstens baggrund og forhistorie.

Finland har siden 1956 deltaget på lige fod med Danmark, Norge og Sverige i det nordiske økonomiske samarbejde. På denne baggrund og under hensyn til den af de nordiske lande udarbejdede plan for et snævert økonomisk samarbejde erklærede den finske minister for handel og økonomi under mødet i Saltsjöbaden den 20.-21. juli 1959 om oprettelsen af det lille europæiske frihandelsområde, at Finland kun ville kunne deltage i et samarbejde, der var foreneligt med Finlands øvrige internationale aftaler og traditionelle handelsforbindelser, herunder den handel, der var baseret på bilaterale aftaler. Det var ikke på daværende tidspunkt muligt at fastlægge Finlands stilling til det planlagte frihandelsområde, men den finske regering håbede at få lejlighed til at følge de videre drøftelser om planen. De syv landes ministre erklærede sig indforstået med, at Finland fik adgang hertil under embedsmandsforhandlingerne i Stockholm i efteråret 1959, hvor teksten til konventionen om Den europæiske Frihandelssammenslutning (EFTA) blev endeligt udformet.

Efter at det finske parlament havde bemyndiget den finske regering til uden at ansøge om egentligt medlemsskab at optage forhandlinger vedrørende Finlands tilknytning til EFTA-samarbejdet, anmodede man fra finsk side under ministermødet den 19. og 20. november 1959, hvor teksten til EFTA-konventionen paraferedes, om adgang til at indlede sådanne drøftelser. Under disse forhandlinger ville man fra finsk side søge at sikre de finske eksportinteresser og beskæftigelsen i Finland gennem et arrangement, som ikke stred mod landets handelsforpligtelser over for Sovjetunionen og andre tredjelande. EFTA-ministrene hilste det finske initiativ velkomment og erklærede sig rede til at indlede sådanne drøftelser.

I fortsættelse heraf fremlagde man fra finsk side i begyndelsen af 1960 en række forslag vedrørende særordninger i relation til visse af EFTA-konventionens bestemmelser. I løbet af foråret 1960 førtes på baggrund heraf en række forhandlinger mellem repræsentanter for Finland og EFTA-landene.

Under drøftelserne tilstræbte man fra dansk side ligesom fra de øvrige nordiske EFTA-landes side at nå til enighed om ordninger, som i videst muligt omfang tilgodeså både Finlands og EFTA-landenes interesser. På EFTA-ministermødet i Lissabon den 19. og 20. maj 1960 blev der opnået principiel enighed om samtlige tekniske spørgsmål vedrørende formen for det handelsmæssige samarbejde mellem EFTA-landene og Finland.

Forinden de afsluttende forhandlinger om associeringsoverenskomsten kunne finde sted ønskede den finske regering imidlertid at afklare forholdet til Sovjetunionen.

Dette spørgsmål blev drøftet under ministerpræsident Krushchevs besøg i Helsingfors den 2.-3. september 1960, og efter besøget udsendtes et communiqué, hvori man fra sovjetisk side anerkendte Finlands ønske om at opretholde sin konkurrenceevne i de vestlige markeder og erklærede sig rede til at indlede forhandlinger med Finland om, hvilke skridt der kunne træffes for at bevare og videreudvikle samhandelen mellem Finland og Sovjetunionen i tilfælde af, at Finland ønskede at indgå en kommerciel aftale med EFTA.

På baggrund heraf indledtes finsk-sovjetiske forhandlinger, som afsluttedes under præsident Kekkonens besøg i Moskva i slutningen af november 1960 med undertegnelsen af en finsk-sovjetisk toldaftale af 24. november 1960. Ved aftalen forpligter Finland sig under henvisning til nabolandsforholdet til varer, som traditionelt indføres fra Sovjetunionen til Finland, eller som er indeholdt i bestående kommercielle aftaler mellem de to lande, at nedsætte og afvikle toldsatserne efter et skema, der svarer til det, der skal gælde for Finland i forholdet til EFTA-landene.

Efter indgåelsen af ovennævnte aftale med Sovjetunionen erklærede man sig fra finsk side rede til at optage de afsluttende forhandlinger med EFTA-landene om udformning af overenskomsten mellem EFTA og Finland. På EFTA-ministermødet i Geneve den 14.-16. februar 1961 opnåedes der enighed om det forslag til en overenskomst, som EFTA kunne tilbyde Finland og i tiden fra den 28.